

Aandedræt havde udtalt en Beklagelse over, at Landbrugsorganisationerne ikke vare komne med. Jeg forstaar ikke, at den ærede Ordfører kan finde nogen Modstrid deri, tværtimod synes jeg, at der maatte være nogen Modstrid i den ærede Ordførers Udtalelser. Jeg har aldeles ikke forhindret Landbrugsorganisationerne i at komme med der, men tværtimod aabnet dem en ganske betydelig Adgang, idet jeg har søgt at faa det ændret i Loven, at disse Foreninger udelukkende skulle være dannede med et særligt Formaal for Øje. Ordføreren udtalte, at man ikke kan blande Regnskaberne sammen; man kan ikke blande forskellige Formaal sammen. Jeg nævnede ved 1ste Behandling netop et Tilfælde, hvor man saa udmærket havde blandet to Formaal sammen, idet de samvirkende Mejerier havde oprettet et Sanatorium. Mejeriernes Opgave er dog ikke at oprette Sanatorier, at helbrede for Tuberkulose, men det viser sig, at denne Landbrugsorganisation har kunnet tage denne Opgave paa sig, og den ligger dog vistnok fjernere end den Opgave, her er Tale om. Efter min Opfattelse vil det være saaledes, efter det Forslag, jeg har været med til at stille, og at baade Landbrugsorganisationerne og Kommunerne have Adgang til at administrere efter denne Lov.

Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) gjorde nogle Bemærkninger om vort Forslag; han mente, at det vilde være urigtigt at udstykke de større Ejendomme, som Staten er i Besiddelse af, idet man kunde tænke sig dem anvendte til andet Brug. Jeg vil gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at der netop staar i Mindretallets Forslag: „saa fremt Staten ikke selv agter at benytte Ejendommene“. Vi have været ganske klare over, at saadanne Ejendomme kunde Staten have udmærket Brug for til mange forskellige Ting, Børneopdragelsesanstalter, Sanatorier og slige Institutioner, og det vilde i saa Fald ikke kunne falde os ind, at de skulde udstykkes.

Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds har i øvrigt stillet nogle Ændringsforslag, som jeg for saa vidt godt kunde gaa med til alle sammen; de indeholdes for øvrigt i vore Forslag. Dog har jeg nogen Betænkelighed ved det sidste, idet det ærede Medlem der har benyttet Udtrykket „Arvefæste uden Ret til at sælge eller pantsætte“. Jeg tror ikke, at man i denne Lov — det har Mindretallet ogsaa vogtet sig for — skal sætte nogen Art af Fæste som det eneste rigtige. Man

kommer vel her til at tage den Tid, hvori vi leve, og de Forhold, hvorunder vi nu virke, i Betragtning, og man kan vel neppe med fuld Føje sige paa Forhaand om nogen af de overleverede Arter af Fæste, at de ere fuldt tilfredsstillende. Det ærede Medlem var jo ogsaa inde paa denne Betragtning, idet han ved Omtalen af Fæstekontrakternes Formulering pegede paa, at vi i Landbrugsministeren havde en Mand, der var kendt paa dette Omraade, og i Landbrugsministeriet et Par Mænd, der ligeledes egnede sig til at give Kontrakterne en Form, der svarede til Nutidens Forhold.

Jeg vender mig dernæst til den ærede Minister, som syntes at tage os vore Ændringsforslag meget unaadigt op, skønt det jo dog i Virkeligheden kun er hans egne Tanker, vi have søgt at formulere, og saa vidt jeg forstod ham ved 1ste Behandling, udtalte han jo ret direkte, at han endnu i sit Hjerte nærede de samme Tanker, som den Gang han satte dem frem paa Tryk i den lille Bog, jeg forrige Gang citerede. Nu er Forholdet jo vendt om, og det smerter mig, at den højtærede Minister paa adskillige Punkter synes at gaa lige stik imod, hvad han saaledes egentlig i sit Hjerte nærer Kærlighed for. Saaledes troede den højtærede Minister jo nu ikke længere, at mange vilde tage Fæste af Kommunen, eller at denne Fremgangsmaade i det hele vilde faa nogen praktisk Betydning, og derfor mente han, kunde Flertallets Ændringsforslag under Nr. 15 godt blive staaende. Jeg kunde ønske, at den højtærede Minister vilde gennemlæse sin lille Pjece pag. 17, hvor han siger akkurat lige det stik modsatte; han siger nemlig der, at han tror ikke, at naar nogen først har faaet Fæste og er kommen til at sidde under offentligt Fæste, at de saa nogensinde ville gaa bort derfra igen. Han mener altsaa der, at den Form er absolut den bedste nu og den, man vil holde fast paa, medens den ærede Minister nu mener, at lige det omvendte er det bedste.

Dernæst udtalte den højtærede Minister, at Kommunerne jo hidtil have haft Ret til at købe Grunde og udstykke dem; de have ganske vist skullet have Amtsrådets Tilladelse dertil, og der kunde vel ogsaa være andre Vanskeligheder, men de have haft en Ret til at kunne gøre det, men alligevel har der ingen Bevægelse været i saa Henseende. Men den højtærede Minister oversaa vistnok her sit eget Forslag. De Goder, som dette Lovforslag